

Arviointisuunnitelma 2022–2025

Tarkastuslautakunta 12.6.2023

Arviointisuunnitelman lähtökohdat

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Oulun hallintosäännön 80 §:n mukaan tarkastuslautakunta hyväksyy lautakunnan arviointityön periaatteet ja toimikauden kattavan arviointisuunnitelman ja vuosittaisen lautakunnan työohjelman. Lautakunnan arviointiperiaatteet, arviointisuunnitelma ja työohjelma ovat julkisia asiakirjoja ja ne julkaistaan kaupungin verkkosivuilla.

Toimikauden kattava arviointisuunnitelma laaditaan siinä vaiheessa, kun kaupunginvaltuusto on päättänyt valtuustokauden kaupunkistrategiasta. Siinä määritetään arviointiaiheet, joiden arviointiin lautakunta toimikaudellaan erityisesti keskittyy. Arviointisuunnitelmaa voidaan tarkistaa vuosittain. Suunnitelman taustalla on tarkastuslautakunnan arviointiperiaatteet, jotka kuvaavat Oulun kaupungin tarkastuslautakunnan arviointitehtävän toteuttamisen periaatteita sekä arviointitulosten laadun ja vaikuttavuuden varmistamisen menettelytapoja. Arviointiperiaatteista lautakunta päätti 12.6.2023.

Tarkastuslautakunnan arviointitehtävä kattaa kaikki palvelujen järjestämistavat ja niiden tuloksellisuusarvioinnin. Kunnan toiminta käsittää (Kuntal 6.2 §) kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Tarkastuslautakunnan arvioinnin kohde on näin ollen kaikki kunnan toiminta riippumatta sen järjestämistavasta.

Arviointikertomuksen lisäksi lautakunta tuottaa vuosittain arviointiraportin. Arviointiraportti antaa valtuustolle tietoa siitä, ovatko valtuuston talousarviossa kaupungille ja konsernille asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutumassa kesäkuun lopun ennusteiden perusteella. Tavoitteena on antaa valtuustolle tietoa, jolla on käyttöä tavoitteiden toteutumiseen liittyviin riskeihin reagoitaessa sekä syksyn talousarviokäsittelyssä.

Arvioinnin kohdentamisen periaatteet

Tarkastuslautakunnan arviointiperiaatteiden mukaan arviointisuunnitelmaan arviointiaiheet valitaan seuraavilla periaatteilla:

- Arviointi kohdennetaan kaupunkistrategian ja valtuuston asettamien tavoitteiden sekä kaupunkilaisten ja asiakkaiden kannalta olennaisiin toimintoihin tai palveluihin.
- Kohdentamiseen strategianäkökulmasta vaikuttaa Oulun kaupunkistrategian lisäksi kuntalain 37 § kuntastrategiassa huomioon otettavien asioiden luettelo.
- Arviointikohteiden valinnassa ja arvioinnissa voidaan käyttää myös aihepohjaista tai ilmiölähtöistä lähestymistapaa.
- Kaupunkistrategian kokonaistoteutumista arvioidaan kaksi kertaa lautakunnan toimikauden aikana.
- Talousarviossa asetettujen toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kaupungissa ja Oulu-konsernissa arvioidaan joka vuosi.
- Kaupungin ja kaupunkikonsernin taloutta arvioidaan joka vuosi.
- Arvioinnin kohteena ovat myös valtuuston tytäryhteisöille asettamat tavoitteet ja tytäryhteisöjen omistajaohjaus. Tytäryhtiöistä arvioidaan lautakunnan toimikauden aikana vähintään kaksi. Määrää arvioidaan uudelleen hyvinvointialueen aloittamisen jälkeen.

Arviointikertomusten arviointiaiheet kaudella 2021–2025

Tässä määriteltävät arviointisuunnitelman aiheet tarkentuvat vuosittaisissa tarkastuslautakunnan työohjelmissa arviointikohteiksi. Arviointikohde on se hallintokunta, yksikkö tai yhtiö (tai useammat hallintokunnat tai yksiköt), jonka toimintaan tai palveluun arviointi kohdistuu tai se arviointiaihe tai ilmiö, josta arviointi tehdään. Lautakunnan työohjelmaan kuuluvat erityiset arviointikohteet ovat laajuudeltaan erilaisia.

2021 Arviointikertomus toteuttaa arviointiperiaatteita ja kaupunkistrategian Oulu 2030 strategisia tavoitteita seuraavasti:

- Talousarviossa asetettujen toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kaupungissa ja Oulu-konsernissa
- Kaupungin ja kaupunkikonsernin talous
- Konserniyhtiö valtuuston tavoitteiden toteuttajana ja sen omistajaohjaus
- Strateginen tavoite: Parannamme osaavan työvoiman saatavuutta (1.2)
- Strateginen tavoite: Kestävä kaupunkirakenne (3.2)
- Strateginen tavoite: Oulu kasvattaa hyvinvoivia, välittäviä ja aktiivisia kuntalaisia yhdessä vahvoissa koulutuksen ja osaamisen verkostoissa (4.1)
- Strateginen tavoite: Oulussa tulevaisuuden osaava työvoima ja alueen työpaikat kohtaavat (4.2)
- Strateginen tavoite: Tuemme oululaisten hyvinvointia ja toimintakykyä kehittämällä ennaltaehkäiseviä toimia (5.2)
- Strateginen tavoite: Mahdollistamme aktiivisen ja liikunnallisen elämäntavan sekä mielekkään tekemisen (5.3)
- Strateginen tavoite: Parannamme kuntalaisten palvelutyytyväisyyttä (6.1)
- Strateginen tavoite: Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka (6.3)

2022 Arviointikertomus

- Talousarviossa asetettujen toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kaupungissa ja Oulu-konsernissa
- Kaupungin ja kaupunkikonsernin talous
- Konserniyhtiö valtuuston tavoitteiden toteuttajana ja sen omistajaohjaus
- Strateginen tavoite: Parannamme osaavan työvoiman saatavuutta (1.2)
- Strateginen tavoite: Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan sekä turvallisen elinympäristön. (5.1)
- Strateginen tavoite: Tuemme oululaisten hyvinvointia ja toimintakykyä kehittämällä ennaltaehkäiseviä toimia (5.2)
- Strateginen tavoite: Parannamme kuntalaisten palvelutyytyväisyyttä (6.1)
- Strateginen tavoite: Hoidamme taloutta kestävästi ja olemme vastuullinen toimija (6.2)

2023 Arviointikertomus

- Talousarviossa asetettujen toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kaupungissa ja Oulu-konsernissa
- Kaupungin ja kaupunkikonsernin talous
- Kaupunkistrategian toteutuminen
- Konserniyhtiö valtuuston tavoitteiden toteuttajana ja sen omistajaohjaus
- Strateginen tavoite: Varmistamme yritysten kilpailukyyn ja uudistumisen (1.1), Kehitämme verkostoja ja ekosysteemejä (1.3) ja Parannamme Oulun saavutettavuutta – Pohjois-Suomen logistinen keskus (1.4)
- Strateginen tavoite: Luomme kasvua matkailusta (2.2)
- Strateginen tavoite: Ilmastonmuutoksen hillintä ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen (3.1)

- Strateginen tavoite: Oulu kasvattaa hyvinvoivia, välittäviä ja aktiivisia kuntalaisia. (4.1)
- Strateginen tavoite: Kuntalaisille tarjotaan toimivat palvelut yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa vuodesta 2023 alkaen. (5.4)

2024 Arviointikertomus

- Talousarviossa asetettujen toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kaupungissa ja Oulu-konsernissa
- Kaupungin ja kaupunkikonsernin talous
- Konserniyhtiö valtuuston tavoitteiden toteuttajana ja sen omistajaohjaus
- Strateginen tavoite: Parannamme osaavan työvoiman saatavuutta (1.2)
- Strateginen tavoite: Kulttuuripääkaupunki 2026 -ohjelman päätavoitteiden mukaisesti olemme: Eloisa, kiehtova kaupunki, Tasapainoinen yhteisö, Luova alue (2.1)
- Strateginen tavoite: Parannamme kaupungin vetovoimaa viihtyisällä, toiminnallisella, terveellisellä ja turvallisella kaupunkiympäristöllä (2.3)
- Strateginen tavoite: Olemme luonnonläheinen kaupunki (3.3.)

2025 Seuraavan lautakunnan ensimmäinen arviointikertomus (ohjeellinen seuraavalla lautakunnalle)

- Talousarviossa asetettujen toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kaupungissa ja Oulu-konsernissa
- Kaupungin ja kaupunkikonsernin talous
- Kaupunkistrategian toteutuminen
- Strateginen tavoite: Ilmastonmuutoksen hillintä ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen/Strateginen tavoite Olemme luonnonläheinen kaupunki (3.1)
- Strateginen tavoite: Oulussa tulevaisuuden osaava työvoima ja alueen työpaikat kohtaavat (4.2)
- Strateginen tavoite: Tuemme oululaisten hyvinvointia ja toimintakykyä kehittämällä ennaltaehkäiseviä toimia (5.2)
- Strateginen tavoite: Mahdollistamme aktiivisen ja liikunnallisen elämäntavan sekä mielekkään tekemisen (5.3)
- Strateginen tavoite: Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka (6.3)

Aihepohjaiset ja ilmiölähtöiset sekä muut aiheet

Lautakunnan toimikaudella arvioidaan aina toiminnan tai palvelun ihmislähtöisyyttä tai asiakaslähtöisyyttä sisällyttäen se kaikkiin niihin arviointeihin, joissa se soveltuu näkökulmaksi.

Arviointiaiheita voidaan valmistella myös yhdessä muiden suurten kaupunkien tai muiden yhteis-työorganisaatioiden kanssa.

Työohjelmiin voi sisältyä edellisistä aiheista johdettujen arviointikohteiden lisäksi kaupunkilaisille merkittävä kunnan toimintaan tai palveluihin liittyvä ajankohtainen kohde.

Lautakunta selvittää valtuuston odotuksia arviointikohteista vähintään kerran valtuustokaudessa ja kysyy kuntalaisilta ehdotuksia arviointiaiheiksi kerran valtuustokaudessa. Kyselyt vaikuttavat arviointisuunnitelmaan ja työohjelmiin. Kyselyt toteutetaan vuonna 2022 ja 2023.

Vaikuttavuuden seuranta 2021–2025

Tarkastuslautakunta seuraa joka vuosi arviointiperiaatteiden perusteella kannanottojensa vaikuttavuutta valitsemalla määrittämillään kriteereillä osan kannanotoistaan seurattavaksi tai jatkoseurattavaksi.